

ಇಲ್ಲದಾಯಿತು ಹಸಿರ ಗೂಹೆ

ಬಯಲು ಸೀಮೆ, ಮಲೆನಾಡು, ಕರಾವಳಿಗಳ ಬೆಸೆಯುವ ಬೆಂಗಳೂರು ಹೊನ್ನಾವರ (ಬಿಎಚ್)ರಸ್ತೆಯ ಅಗಲೀಕರಣ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಾದರಿ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದ್ದ ಇದು ತರೀಕೆರೆಯ ನಂತರವಂತೂ ಅಕ್ಷರಸಹ ಸುರಂಗದ ಒಳಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ನಡಸಿದ ಅನುಭವ ಒದಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹದ್ದಾರಿ ಅಗಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಮರಗಳ ನೇರ ರೇಖೆಯಂತೆ ಈಗಿನ ರಸ್ತೆ, ಹಳೆಯ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮರಗಳು.. ಮರಗಳ ಮೇಲಿನ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಬರಡು ಬರಡು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆಳುವವರೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಂವೇದನಾರಹಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ? ಜೀವಿಗಳ ಹಿತ ಕಾಯುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮನಸ್ಸೇಕೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ..

—ಶಶಿಧರ ಚೌಡಪ್ಪ

ನೆಲ್ಲ ಎರಚುವ ಯಂತ್ರ

ನೆಲ್ಲ (ಭತ್ತ) ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರು ಮೊದಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲನ್ನು ಎರಚಿ, ಅಗಿ (ಪುಟ್ಟ ಸಸಿ) ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ರೈತರು ಭತ್ತ ಎರಚಲು ಯಂತ್ರದ ಮೊರೆಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಂತೆ ಇಡೀ ಹೊಲದ ತುಂಬಾ ನೆಲ್ಲೆರಚುವ ಬದಲು ಆಯತಾಕಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಟ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಸರನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಟ್ರೇಗಳ ಮೇಲೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ನೆಲ್ಲು ತುಂಬಿದ ದೊಡ್ಡ ಆಯತಾಕಾರದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಟ್ಟಲಿನ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಗಳನ್ನಿರಿಸಿದ್ದು ಅವು ಕಂಬಿಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಬಟ್ಟಲಿನ ತಳಭಾಗದಿಂದ ಸಮಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳುಗಳು ಟ್ರೇಗಳ ಮೇಲೆದುರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯಂತ್ರವನ್ನು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಂತೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲು ಎರಚಲು, ಅಗಿ ಹಚ್ಚಲು, ಕೊಯ್ಯಲು ಒಕ್ಕಲು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸುವಂತಾಗಿದೆ.

—ಮಹೇಶ್ವರ ಹುರುಕಡಿ, ಬಾಚಿಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ

ವನ ದೇವತೆಗಳು

ದೇವರ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ವನದೇವತೆ ಎಂದು ಪೂಜಿಸುವ ರೂಢಿ ಇದೆ. ಉತ್ತರಕನ್ನಡದ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಡಬ್ಬಳಿಯ ಕಾನನದಲ್ಲಿಯೂ ದೇವಿ ಕಲ್ಲುಗಳೆಂದು ವರ್ಷಕೊಮ್ಮೆ ಪೂಜಿಸಿ ಊರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಟ್ಟ ಕಾನನದ ನಡುವಿನ ಎತ್ತರದ ಕಲ್ಲುಗಳ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಗಳ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ಮಣ್ಣಿನ ಕುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ದೇವಿಯೆಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಕೃಷಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಪಟಳದಿಂದ ಹಾನಿಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವತೆ ನೆಲೆಸಿರುವುದೆಂದೂ, ಹಸಿರು ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಈ ಆರಾಧನೆಯು ಮಲೆನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

—ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಭಟ್ಟ, ಕಣ್ಣಿಪಾಲ

